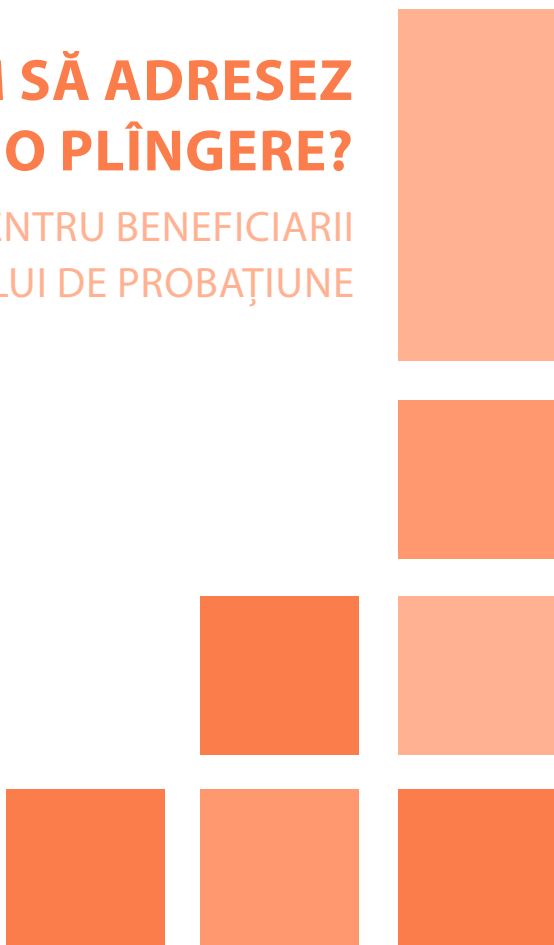

CUM SĂ ADRESEZ O PLÎNGERE?

GHID PENTRU BENEFICIARIII
SERVICIULUI DE PROBAȚIUNE

Autori:

Vladimir Popa

Igor Dolea

Victor Zaharia

Coordonator de ediție: *Adriana Mîrza*

Publicația apare cu sprijinul financiar al Open Society Institute, Budapesta.

OPEN SOCIETY INSTITUTE

Textul publicației nu reflectă neapărat opinia Institutului de Reforme Penale sau a finanțatorului. Autorii poartă răspundere integral pentru conținutul publicației.

ISBN 978-9975-80-694-7

CZU 343.12(036)

P 79

Editura: Cartea Juridică

Copertă și machetare: Adriana Mîrza

© Toate drepturile asupra publicației sînt rezervate Institutului de Reforme Penale (IRP).

Atît publicația, cît și fragmente din ea nu pot fi reproduse fără indicarea sursei.

Fiind beneficiar al probațiunii, ar putea să apară multe situații în care vei avea nevoie de ajutor.

Citind și urmînd acest ghid, ai putea să obții mai ușor suport și susținere, mai ales atunci cînd acestea ți-au fost refuzate.

1. Ce este petiția?

Petiție este orice cerere, reclamație, propunere, sesizare, plângere adresată unor instituții, organizații, autorități sau persoane oficiale.

2. Cum pot să trimit o petiție. În ce mod?

Petiția poate fi trimisă prin poștă, prin fax și pe cale electronică (cu ajutorul formularului electronic).

3. Ce trebuie să cuprindă petiția?

Petiția trebuie să fie clară și să includă toate elementele referitoare la subiectul abordat, dar să nu conțină detalii care nu sînt necesare în contextul dat.

În cazul în care dorești să adresezi o petiție dactilografiată, nu trebuie să completezi niciun formular și nici să respecti un format standard.

4. Dacă trimit petiția prin poșta electronică?

Dacă dorești să trimiți o petiție pe cale electronică trebuie:

- să citești pe site-ul instituției căreia vrei să-i trimiți petiția informațiile și instrucțiunile privind petițiile;
- să completezi formularul afișat pe internet și să apeși pe butonul „Trimite”.

Imediat ce ai expediat petiția pe cale electronică, îți va veni o confirmare de primire pe aceeași cale.

5. În ce limbă pot scrie petiția?

Petiția se depune în limba de stat sau într-o altă limbă în conformitate cu Legea cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe te-

ritoriul Republicii Moldova.

6. Datele personale este necesar să fie indicate în petiție? Aceasta trebuie semnată sau nu?

Da. Petițiile trebuie să fie semnate de autor, indicându-se numele, prenumele și domiciliul. Petițiile în formă electronică includ informații privind numele, prenumele, domiciliul și adresa electronică a petiționarului.

Petiția poate avea anexe, unele copii ale documentelor justificative.

7. Informațiile din petiție pot fi transmise altor persoane?

În procesul examinării petiției nu se admite divulgarea informațiilor despre viața ta personală contra voinței tale sau a altor informații, dacă acestea lezează drepturile și interesele tale legitime, precum și a informațiilor ce constituie secrete de stat. Nu se admite elucidarea unor informații privind personalitatea ta, dacă acestea nu se referă la conținutul petiției.

8. Dacă datele mele personale vor fi divulgate?

Nimeni nu are dreptul să divulge datele tale personale, dacă ele nu țin de examinarea unor momente care trebuie verificate. În caz contrar, pentru divulgare persoana responsabilă va fi pedepsită contravențional.

9. Dacă voi adresa o petiție fără semnătură?

Petiția fără semnătură se consideră anonimă și nu se examinează. Fac excepție petițiile ce conțin informații referitoare la securitatea națională sau ordinea publică, acestea se remit spre examinare organelor competente.

10. În cît timp trebuie să primesc răspuns la petiție?

Petiția va fi examinată de șeful biroului în termen de 15 zile. Dacă vor fi necesare precizări sau verificări, va dura 30 de zile. În unele cazuri, termenul de examinare poate fi prelungit de către șeful ierarhic superior cu încă 30 de zile. Despre aceasta vei fi informat.

11. În ce mod voi primi răspuns la petiție: voi fi invitat sau îmi va fi comunicat în scris?

Rezultatul examinării se aduce la cunoștință în scris sau în formă electronică, iar cu consimțămîntul tău poți primi un răspuns oral. Răspunsul trebuie să fie bazat pe materialele examinării și să conțină trimiteri la legislație.

12. Care este modalitatea de prezentare a plîngerii?

Plîngerea se depune în ordinea următoare:

- Pentru a depune o plîngere este necesară o blanchetă specială. Dacă aceasta lipsește, plîngerea se poate scrie pe o foaie albă de formatul A4.
- În colțul din dreapta al paginii, sus, se indică denumirea organizației căreia se înaintează plîngerea. Ar fi bine să fie indicat și conducătorul organizației. Apoi se notează numele, prenumele, telefonul și domiciliul tău. Mai jos, în mijloc, se scrie „CERERE” sau „PLÎNGERE” sau „PETIȚIE”.
- În continuare se expune subiectul plîngerii cu descrierea faptelor, acțiunilor ce au avut loc. Este bine să se specifice ce normă legislativă este încălcată, ce drept este lezat, precum și numele făptuitorului, adresa acestuia, dacă se cunoaște. La plîngere se anexează toate probele disponibile: fotografii, certificate medicale etc., se indică datele martorilor.

- Indiferent cărei instituții este adresată plîngerea, e necesar să fie făcute două sau trei copii. Plîngerea poate fi depusă concomitent în mai multe organizații. La trimiterea petiției prin poștă este mai bine ca aceasta să fie expediată printr-o scrisoare recomandată. În acest caz, poșta va trimite o confirmare că destinatarul a primit scrisoarea.
- Dacă plîngerea va fi depusă personal, atunci trebuie înregistrată la secretariatul organizației unde este înaintată și pe una din copii să fie indicat numărul de înregistrare a plîngerii și semnătura persoanei care a primit-o. Totodată, trebuie cerut numărul de telefon al secretariatului unde a fost depusă și înregistrată plîngerea, astfel ca în orice moment să poți telefona ca să soliciți informații despre repartizarea ulterioară a plîngerii. În așa fel procesul de examinare a plîngerii va fi mai transparent. Termenul în care urmează a fi primit răspunsul se va calcula în funcție de data înregistrării.

13. Dacă mi-a fost refuzată acordarea ajutorului medical, unde pot să mă adresez?

În cazul acesta poți să te adresezi la Ministerul Sănătății.

14. Dacă am nevoie de asistență socială, însă la primărie solicitarea mea a fost refuzată?

În acest caz te adresezi la Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

15. Pot înainta șefului biroului de probațiune o petiție privind încălcarea drepturilor mele de către un polițist sau de către primar?

Da. În cazul acesta șeful biroului de probațiune va trimite petiția

ta la comisariatul de poliție sau la guvern, deoarece petiția este de competența acestor instituții. Șeful biroului de probațiune nu poate să examineze cazul de încălcare a unor drepturi de către polițist întrucît polițistul nu se supune șefului biroului de probațiune. Petiția ta va fi expediată conducătorului persoanei care ți-a lezat drepturile, în termen de trei zile lucrătoare de la data înregistrării petiției, fapt despre care tu vei fi informat în scris.

16. Cum se scrie o petiție?

Petiția reprezintă o expunere scrisă, adresată de o persoană sau de un grup de persoane unei instituții, unei organizații, unei autorități, în care se formulează o cerere, o revendicare, un punct de vedere etc.

Exemplu de petiție:

(Autoritatea către care se adresează plîngerea)

Către: _____
(spre exemplu, Oficiul central de probațiune, Ministerul Justiției al RM)

(Enunțarea problemei)

Pe data de _____ am fost condamnat la 5 ani de închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru săvîrșirea infracțiunii conform art. 186 alin.1 CP RM. Pe data de _____ m-am prezentat la biroul de probațiune din raionul Drochia și am fost implicat în probațiune. Pe parcursul perioadei de probațiune am avut un comportament destoinic, condițiile probațiunii le respectam. În perioada _____ consilierul de probațiune a solicitat să fiu prezent în fiecare zi la biroul de probațiune. Pe data de _____ am plecat cu familia în satul vecin la hramul satului și peste 3 zile m-am întors. Consilierul de probațiune a cerut explicații și a spus că am să fiu trimis la închisoare pentru că am părăsit domiciliul. Deja a pregătit și un demers în instanța de judecată.

Consider că în acest caz consilierul de probațiune X are o atitudine incorectă față de mine și îmi încalcă drepturile. Aceasta se exprimă prin faptul că eu am dreptul să plec de la domiciliu pe un termen de pînă la 5 zile fără a înștiința consilierul, cu atît mai mult cu cît eu nu am restricția de a nu părăsi domiciliul.

(Solicitarea)

Solicit să interveniți în situația creată pentru a-mi fi respectate drepturile. Vă rog să răspundeți solicitării mele, conform legislației în vigoare.

Cu mulțumiri,

X Y (Persoana căreia i se va răspunde la petiție, cu datele de contact)

17. În cazul în care, după depunerea petiției, sînt urmărit de consilierul de probațiune sau de șeful biroului, ce trebuie să fac?

Dacă în legătură cu înaintarea petiției ori cu exprimarea unor aprecieri critice ce se conțin în ea au fost prejudiciate considerabil drepturile tale, atunci pentru aceasta consilierul și șeful biroului pot fi pedepsiți conform Codului penal și altor prevederi legale.

18. Dacă am adresat o petiție șefului biroului de probațiune și peste 30 de zile nu am primit răspuns, cum procedez?

În cazul acesta poți telefona sau scrie o petiție șefului Oficiului central de probațiune, care este conducătorul șefului biroului de probațiune.

19. Dacă nici de la Oficiul central de probațiune nu am primit răspuns?

În cazul acesta poți adresa o petiție Ministrului Justiției.

20. În cazul în care plîngerea mea îl vizează pe șeful biroului de probațiune, cine va examina petiția?

O va examina șeful Oficiului central de probațiune deoarece, conform legii, se interzice remiterea petițiilor organelor sau persoanelor oficiale ale căror acțiuni ori decizii sînt atacate.

21. Dacă mi-a fost refuzată examinarea petiției, unde mă pot adresa?

Tot la Oficiul central de probațiune. Dacă și la Oficiul central de probațiune ai fost refuzat, te adresezi Ministrului Justiției. Pentru refuzul neîntemeiat de a examina petiția conducătorul poate fi pedepsit.

22. Dacă am primit răspunsul după expirarea termenului de 30 de zile?

Pentru tergiversarea examinării sau întocmirii răspunsului persoana responsabilă se pedepsește.

23. Instituția sau persoana care nu a examinat corect petiția poartă vreo răspundere?

Dacă petiția nu a fost examinată sau nu a fost păstrată și s-a pierdut, atunci persoana responsabilă pentru examinarea petiției și informarea petiționarului va fi pedepsită.

24. Dacă voi depune petiția a doua oară, cum va fi examinată aceasta?

Petiția ta nu va fi examinată dacă nu vei aduce alte argumente sau informații suplimentare. Despre neexaminare vei fi informat.

25. Dacă nu sînt de acord cu răspunsul primit, ce pot face?

Atunci cînd consideri că drepturile tale sînt lezate și nu ești de acord cu răspunsul primit ai dreptul să te adresezi în instanța de judecată, în termen de 30 de zile de la data primirii răspunsului.

26. Dacă revendicările mele vor fi recunoscute ca legitime, care vor fi consecințele?

În cazul acesta, persoanele vinovate vor fi pedepsite. Poți cere și despăgubiri pentru prejudiciile cauzate.

27. Ce drepturi am ca petiționar?

În calitate de petiționar ai următoarele drepturi:

- a) să expui personal argumente organului sau persoanei oficiale care examinează petiția;
- b) să beneficiezi de serviciile unui avocat;
- c) să prezinți organului sau persoanei oficiale care efectuează examinarea materiale suplimentare ori să soliciți organului sau persoanei oficiale de a cere aceste materiale;
- d) să iei cunoștință de materialele examinării;
- e) să primești răspuns în scris, oral sau în formă electronică despre rezultatele examinării;
- f) să ceri repararea pagubei în modul stabilit de legislație.

28. Care sînt obligațiile organului sau persoanei căreia i-am adresat petiția?

Organul, persoana oficială cărora le-au fost adresate petițiile sînt obligate:

- a) să examineze petițiile, inclusiv cererile prealabile, în termenul stabilit de lege;
- b) să asigure restabilirea drepturilor lezate și recuperarea, în condițiile legii, a prejudiciului cauzat;

c) să asigure executarea deciziilor adoptate în urma examinării petițiilor.

Organul emitent este în drept să respingă plîngerea sau să o accepte și, după caz, să anuleze sau să modifice actul administrativ (dacă problema invocată în plîngere este un act administrativ). Organul ierarhic superior este în drept să respingă plîngerea sau să o accepte și să anuleze actul administrativ, în întregime sau parțial, să oblige organul ierarhic inferior să repună în drepturi persoana respectivă ori, după caz, să anuleze actul administrativ emis cu acordul său.

29. Dacă am obligația de a nu părăsi domiciliul fără consimțămîntul biroului de probațiune, dar am nevoie să plec urgent, ce să fac?

În cazul acesta se depune la biroul de probațiune o cerere care se soluționează de către șeful biroului în comun cu consilierul de probațiune.

Dlui _____

Șeful biroului de probațiune _____

De la _____, condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe perioada de _____ ani.

Domiciliat în s. _____ raionul _____

CERERE

În legătură cu situația familială, rog să-mi permiteți plecarea în s. _____ raionul _____.

La sosirea în s. _____ r-nul _____ mă oblig să mă prezint la biroul de probațiune.

Cu respect,

30. Dacă sînt condamnat la pedeapsa cu munca neremunerată în folosul comunității și sînt trimis la lucrări înjositoare pentru mine, ce să fac. Cum trebuie să procedez în cazul în care nu voi putea lucra la un anumit obiect din diferite motive?

Dacă tu consideri că lucrul propus este înjositor pentru tine sau dacă din alte motive nu poți lucra, atunci este indicat să discuți cu consilierul de probațiune. În acest caz, se recomandă să înaintezi consilierului de probațiune o cerere, expunînd motivele. Veți examina împreună problema și, dacă într-adevăr ea există, atunci ar putea să fie stabilit un alt obiect ca loc de muncă, acceptabil pentru tine.

Dacă nu se găsește o soluție, poți adresa o plîngere șefului biroului de probațiune, conducerii Oficiului central de probațiune sau Ministerului Justiției. Atunci cînd consideri că sînt încălcate drepturile tale, poți adresa plîngere Procurorului sau Centrului pentru Drepturile Omului.

31. În cazul în care consilierul de probațiune nu dorește să soluționeze problema, cui mă pot adresa?

Dacă problema nu este soluționată în biroul de probațiune, poți adresa o petiție conducerii Oficiului central de probațiune și dacă și aici nu se rezolvă, te adresezi Ministerului Justiției.

32. Dacă în timpul executării pedepsei cu munca neremunerată în folosul comunității este necesar să rezolv o problemă personală și am nevoie să lipsesc de la lucru sau de la domiciliu, cui trebuie să-i cer permisiunea?

Veți scrie o cerere pe numele șefului biroului de probațiune și dacă dînsul va considera că motivele indicate sînt reale, ți se va

permite să lipsești de la lucru. Dar trebuie să știi că timpul pierdut va fi recuperat mai târziu, iar graficul de lucru modificat.

33. Cum se întocmește o cerere de învoire de la lucru?

Dlui (dnei) _____

șef al Biroului de probațiune din raionul _____

de la V.P., locuitor al satului R, raionul Ș.

CERERE

Stimate dle (dnă) _____,

Aduc la cunoștința Dvs. că în perioada 20 - 25 mai, 2012 am necesitatea de a mă deplasa la Centrul Mamei și Copilului, la un medic pediatru, pentru consultații privind problema fiului (ficei) mele. Însă, conform graficului, în aceste zile trebuie să prestez munca neremunerată în folosul comunității la cimitirul din comuna în care locuiesc. Rog să modificați graficul executării muncii din aceste motive.

Cu respect, V.P.

Data

34. Dacă sînt urmărit de polițistul de sector, sînt persecutat permanent, ce să fac?

În acest caz adresează-te comisarului de poliție și/sau procurorului raionului. Totodată informează și consilierul de probațiune. Dacă și după aceasta vei avea probleme cu polițistul, adresează-te la Ministerul Afacerilor Interne și/sau Procurorului.

35. Dacă sînt discriminat pe criterii etnice sau religioase, unde mă pot adresa?

În cazul acesta poți depune plîngere la comisariatul de poliție, procuratură sau la Centrul pentru Drepturile Omului.

36. Unde pot să mă adresez dacă mi se cere mită?

În acest caz poți depune plîngere la comisariatul de poliție, pro-

curatură sau Centrul Național Anticorupție.

37. În cazul în care am fost supus torturii, altor pedepse ori tratamente inumane sau degradante, unde pot să depun o plîngere?

În acest caz se depune o plîngere la Procuratura raională sau la Procuratura Generală.

De reținut!

Orice declarație, plîngere sau alte circumstanțe ce oferă temei pentru a presupune că persoana a fost supusă acțiunilor de tortură, tratament inuman sau degradant urmează a fi examinate de către procuror, în modul prevăzut la art.274 Cod de procedură penală.

38. Care acțiuni se consideră tortură sau tratamente inumane?

Tortură este orice act prin care se cauzează unei persoane în mod intenționat suferințe sau dureri grave, fie fizice sau psihice, în special cu scopul obținerii de la ea sau de la o terță persoană a unei anumite informații sau mărturisiri, pedepsirea ei pentru o acțiune, pe care ea sau o terță persoană a comis-o sau este bănuită de comitere, intimidarea sau constrîngerea ei sau a unei terțe persoane, ori din alte motive bazate pe orice fel de discriminare, atunci cînd o asemenea durere sau suferință este provocată de către un agent al autorității publice sau orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau la instigarea sau cu consimțămîntul expres sau tacit al unor asemenea persoane.

Tratament inuman – tratament care în mod intenționat cauzează suferințe fizice și psihice intense, care nu sînt justificate în situația respectivă.

Tratament degradant – tratament care generează victimelor sentimente de frică și inferioritate, capabile să le umilească și înjosească, de natură să înfrîngă rezistența fizică și morală a victimei.

De reținut!

În cazul în care ai fost torturat poți solicita efectuarea examinării medico-legale. Expertiza medico-legală poate fi efectuată și la inițiativa părților sau a reprezentanților lor, precum și a avocatului parlamentar, pentru stabilirea circumstanțelor care, după părerea părților, pot servi drept probe pentru apărarea intereselor lor.

39. Procuratura este obligată să admită plîngerea sau nu?

Procuratura poate admite plîngerea dispunînd prin ordonanță începerea urmăririi penale, dar poate și respinge plîngerea, dispunînd prin ordonanță refuzul de a începe urmărirea penală.

40. Dacă plîngerea a fost respinsă, însă eu nu sînt de acord cu aceasta, ce pot face?

În caz dacă nu ești de acord cu respingerea plîngerii, poți să scii o plîngere procurorului ierarhic superior, ceea ce înseamnă a „contesta ordonanța de refuz în începerea urmăririi penale”.

41. Și dacă plîngerea a fost examinată de procurorul raionului, dar eu nu sînt de acord cu rezultatele examinării?

Dacă plîngerea a fost examinată de Procuratura raională, dar nu ești de acord cu rezultatele examinării poți depune plîngere privind acțiunile procurorului raionului la Procuratura ierarhic superioară, care este Procuratura Generală (mun. Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni nr. 26). În cazul în care plîngerea a fost examinată de organele procuraturii din vreun sector al mun. Chișinău,

atunci acțiunile și inacțiunile acestora urmează a fi contestate la Procuratura mun. Chișinău (mun. Chișinău, str. Armenească nr. 26).

42. Dacă nici cu rezultatele examinării de către Procuratura Generală a plîngerii nu sînt de acord?

În acest caz, potrivit art. 313 din Codul de procedură penală, ai dreptul de a contesta hotărîrea procurorului ierarhic superior prin depunerea unei plîngerii, în termen de 10 zile, judecătorului de instrucție la locul aflării organului care a admis încălcarea.

43. Cum se scrie o plîngere către procuror?

Modele de petiții adresate Procurorului raional și Procurorului General

Domnului Procuror al raionului _____

Domnule Procuror,

Subsemnatul(a) _____, (numele, prenumele, patronimicul)
domiciliat(ă) în _____

Vă aduc la cunoștință că:

(descrierea cît mai clară și precisă a faptelor, acțiunilor care au fost comise, cu precizarea datei și orei, constatării împrejurărilor, urmărilor, a numelui făptuitorului. Descrierea trebuie să fie cît mai obiectivă, fără a fi influențată de emoțiile și sentimentele trăite, să nu conțină păreri și aprecieri)

Solicit tragerea la răspundere a făptuitorului conform legii, întrucît în urma acțiunilor acestuia am suferit prejudicii morale și fizice.

Mijloace de probă sînt:

- martorii (dacă sînt)
- concluzia medicului
- fotografii

Data, semnătura, numele, prenumele, patronimicul.

Domnului Procuror al raionului _____

Domnule Procuror,

Subsemnatul(a) _____, (numele, prenumele, patronimicul) domiciliat(ă) în _____, formulez prezenta plîngere penală împotriva făptuitorului _____ domiciliat în _____, str. _____, nr. ____, ap. ____, pentru săvîrșirea de _____ prevăzută de art. _____ din Codul Penal (Codul Contravențional) al Republicii Moldova.

Motivele plîngerii:

În fapt, pe data de _____, ora _____, locul _____, făptuitorul _____, a săvîrșit _____

— ·

Prejudiciul pe care făptuitorul mi l-a cauzat prin săvîrșirea infracțiunii este de _____ și se compune din _____

— ·

În opinia mea, fapta constituie (infracțiune sau contravenție) _____, prevăzută de și pedepsită conform art. _____ CP (CC) RM.

În dovedirea plîngerii, confirm proba cu acte și următorii martori:

- _____, domiciliat în _____, str. _____, nr. _____, ap. _____ ;
- _____, domiciliat în _____, str. _____, nr. _____, ap. _____ .

Data _____

Semnătura _____

Domnului Procuror General al Republicii Moldova

Stimate domnule Procuror General,

Subsemnatul(a)/ _____, (numele, prenumele, patronimicul)

domiciliat(ă) în _____,

Vă aduc la cunoștință că:

(descrierea cât mai clară și precisă a faptelor, acțiunilor care au fost comise, cu precizarea datei și orei, constatării împrejurărilor, urmărilor, a numelui făptuitorului. Descrierea trebuie să fie cât mai obiectivă, fără a fi influențată de emoțiile și sentimentele trăite, să nu conțină păreri și aprecieri).

Pe acțiunile descrise am depus o plîngere la procuratura raionului _____ însă plîngerea mea a fost respinsă/examinată cu încălcări (descrierea încălcărilor și a deciziilor contestate).

Solicit examinarea plîngerii mele și tragerea la răspundere a făptuitorului conform legii. De asemenea tragerea la răspundere a procurorului care a examinat plîngerea superficial.

Anexez materiale probatorii:

- *plîngerea adresată procuraturii raionale;*
- *concluzia medicului;*
- *fotografii;*
- *declarațiile martorilor;*
- *răspunsul procurorului raional.*

Data, semnătura, numele, prenumele, patronimicul.

44. Unde mai pot adresa plîngeri în cazul în care sînt agresat sau îmi sînt încălcate drepturile?

Poți adresa plîngere Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova, Avocatului parlamentar.

De reținut!

Avocatul parlamentar dispune de competențele necesare pentru documentarea cazurilor de tortură și este în drept să deschidă din proprie inițiativă un proces în legătură cu faptele depistate de încălcare a drepturilor și libertăților omului.

45. Ce este Centrul pentru Drepturile Omului?

Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova (CpDOM) este o autoritate publică independentă, care asigură garantarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către autoritățile publice centrale și locale, instituții, organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate, asociațiile obștești și persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile. Instituția Avocaților Parlamentari este autoritatea care contribuie la apărarea drepturilor omului prin prevenirea încălcării acestora și repunerea în drepturi, la perfecționarea legislației ce ține de domeniu și educarea juridică a populației, aplicînd procedeele prevăzute de legislația în vigoare.

46. Cum se scrie o petiție către Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova?

Model de petiție adresată Avocatului parlamentar

Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova

Avocatului parlamentar _____

Ținând cont de prevederile art. 16 din Legea cu privire la avocații parlamentari conform cărora „Nu fac obiectul activității avocaților parlamentari plîngerile al căror mod de examinare este prevăzut de legislația de procedură penală, legislația de procedură civilă, legislația cu privire la contravențiile administrative și de legislația muncii”;

precum și de faptul că potrivit art. 17 „Cererea adresată avocatului parlamentar se depune pînă la expirarea unui an din ziua încălcării presupuse a drepturilor și libertăților constituționale ale petiționarului sau din ziua cînd petiționarul a aflat despre presupusa încălcare”;

și fiindu-mi cunoscute cerințele pct. 22 al Regulamentului Centrului pentru Drepturile Omului aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr. 57 din 20.03.2008, conform cărora la cererea adresată avocatului parlamentar, se anexează în mod obligatoriu dovada examinării cazului de către organele abilitate, iar cererile anonime se examinează doar în cazul în care conțin informații referitor la securitatea națională sau la ordinea publică;

înaintez personal prezenta

CERERE

1. Date generale despre petiționar

Numele de familie, prenumele și patronimicul petiționarului _____ Profesia, ocupația _____

Data și locul nașterii _____ Adresa de reședință, domiciliul și telefonul _____

Alte date _____ (la dorință poate fi indicată naționalitatea, cetățenia, confesiunea religioasă etc.)

Denumirea instituției sau a persoanei împotriva căreia este prezentată petiția, adresa instituției reclamate/persoanei și telefonul _____

(Semnătura)

2. Date referitoare la obiectul sesizării

Expunerea faptelor: Pentru ca avocatul parlamentar să poată investiga mai bine cererea Dvs. Vă rugăm să prezentați detalii clare și precise cu privire la faptele evenimentului ce constituie baza petiției Dvs., Vă rugăm să răspundeți la următoarele întrebări:

- *Ce și unde s-a întîmplat?*
- *Există martori sau alte persoane implicate care știu despre evenimentul în cauză?*
- *Ce prejudicii V-au fost cauzate?*
- *Care din drepturile Dvs. au fost încălcate? Vă rugăm să specificați, în baza legislației interne sau a convențiilor internaționale?*
- *Expuneți textul pe această pagină, iar dacă este necesar Vă rugăm să continuați pe o pagină curată _____*

(Semnătura)

47. Ce plîngeri nu se examinează de avocatul parlamentar?

Conform art.16 din Legea cu privire la avocații parlamentari, „Nu fac obiectul activității avocaților parlamentari plîngerile al căror mod de examinare este prevăzut de legislația de procedură penală, legislația de procedură civilă, legislația cu privire la contravențiile administrative și de legislația muncii”.

48. Unde mai pot depune petiții?

Petițiile care se referă la interesele unor grupuri largi de cetățeni, ori care conțin propuneri privind modificarea legislației, deciziilor organelor de stat, se adresează Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului și Guvernului. Petițiile în care sînt abordate alte probleme decît cele menționate, se adresează organelor sau persoanelor oficiale, de a căror competență nemijlocită ține soluționarea lor.

Petițiile în care este atacat un act, o decizie, o acțiune ori inacțiune

ne a unui organ administrativ sau persoană oficială, care au lezat drepturile și interesele legitime ale petiționarilor, se adresează organului ierarhic superior.

Petițiile în care sînt atacate deciziile organizațiilor care nu au organele lor superioare, precum și deciziile consiliilor raionale, primăriilor orașelor de subordonare republicană, se adresează instanței de contencios administrativ.

49. Pot să fiu primit de un conducător de stat și să declar plîngerea oral?

Da. Orice conducător de stat este obligat să te primească, să asculte pretențiile tale și să soluționeze problema. Președintele Republicii Moldova, Prim-ministrul, Președintele Parlamentului și alți demnitari primesc în audiență în modul stabilit de ei, dar nu mai rar de o dată pe lună. Conducătorii de ministere și departamente organizează primirea petiționarilor nu mai rar de două ori pe lună, iar conducătorii organelor de autoadministrare locală, ai întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor – nu mai rar de o dată pe săptămîină.

Adresele organelor unde poți depune petiții:

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Adresa: str. 31 August 1989, 82, MD-2012, Chișinău

Tel.: 022 23-47-95 Fax: 022 23-47-97 E-mail: secretariat@justice.gov.md

Anticamera Ministrului Justiției

Tel.: 022 23-33-40 Fax: 022 23-47-97 E-mail: secretariat@justice.gov.md

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Adresa: bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 75, MD-2012, Chișinău

Telefoane de încredere:

Direcția investigații și securitate internă: 022 26-11-12

pe cazuri de trafic de persoane și organizare

a migrațiunii ilegale: 022 25-49-98

Telefoane de contact:

Unitatea de gardă a MAI: 022 25-53-46, 022 25-57-78

Adresa electronică: mai@mai.gov.md

Consultări privind primirea în audiență a cetățenilor de către conducătorii MAI la tel. 022 25-56-50, 022 25-55-10, bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 75

COMISARIATELE DE POLIȚIE (CHIȘINĂU)

Orarul audienței cetățenilor de către conducerea comisariatelor de poliție

- *Comisarul:* Ziua de luni a fiecărei săptămîni
- *Comisarul adjunct pentru lucrul operativ:* Ziua de miercuri a fiecărei săptămîni
- *Comisarul adjunct, șeful poliției ordine publică:* Ziua de marți a fiecărei săptămîni
- *Comisarul adjunct pentru personal:* Ziua de joi a fiecărei săptămîni

COMISARIATELE DE POLIȚIE

Nr.	Birouri	Unitatea de gardă	Adresa
1	CGP mun. Chișinău	022 25-47-05 022 54-20-63	mun. Chișinău, str. Tighina, 6
2	CPS Centru	022 25-47-10 022 27-01-84 (fax)	mun. Chișinău, str. Bulgară, 40
3	CPS Rîșcani	022 25-47-19 022 44-61-00 (fax)	mun. Chișinău, str. Miron Costin, 5/1
4	CPS Ciocana	022 25-47-18 022 47-11-53	mun. Chișinău, str. Voluntarilor, 3/1
5	CPS Buiucani	022 25-47-22 022 74-68-54 (fax)	mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, 12
6	CPS Botanica	022 25-47-21 022 55-00-90 (fax)	mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă, 9/3
7	CPM Bălți	prefix 0-231 022 25-58-00 0-231 2-04-77 (fax) 0-231 2-34-76	mun. Bălți, bd. Ștefan cel Mare, 50
8	CPR Ocnița	prefix 0-271 022 25-54-76 0-271 2-21-64 (fax)	Ocnița, str. Burebista, 49
9	CPR Briceni	prefix 0-247 022 25-57-83 0-247 2-29-80 (fax)	Briceni, str. Independenței, 46
10	CPR Dondușeni	prefix 0-251 022 25-58-02 0-251 2-29-80 (fax)	Dondușeni, str. Independenței, 43
11	CPR Edineț	prefix 0-246 022 25-58-04 0-246 2-29-80 0-246 2-21-75 (fax)	Edineț, str. Ștefan Vodă, 5
12	CPR Soroca	prefix 0-230 0-230 2-29-80 0-230 2-36-02 (fax)	Soroca, str. Ion Creangă, 18

13	CPR Rîșcani	prefix 0-256 022 25-58-06 0-256 2-93-02 (fax)	Rîșcani, str. Independenței, 36
14	CPR Drochia	prefix 0-252 022 25-58-03 0-252 2-29-80 0-252 2-25-02 (fax)	Drochia, str. 31 august, 7
15	CPR Glodeni	prefix 0-249 022 25-58-01 0-249 2-29-80 0-249 2-26-06 (fax)	Glodeni, str. Tricolorului, 4
16	CPR Florești	prefix 0-250 022 25-54-75 0-250 2-57-57 (fax)	Florești, str. Mihai Eminescu, 68
17	CPR Șoldănești	prefix 0-272 022 25-59-07 0-272 2-01-40 (fax)	Șoldănești, str. Victoriei, 32
18	CPR Sîngerei	prefix 0-262 022 25-58-05 0-262 2-29-80 (fax)	Sîngerei, str. Independenței, 100
19	CPR Fălești	prefix 0-259 022 25-57-81 0-259 2-26-33 (fax)	Fălești, str. Mihai Eminescu, 18
20	CPR Telenești	prefix 0-258 022 25-59-03 0-258 2-29-80 0-258 2-30-78 (fax)	Telenești, str. Dacia, 5
21	CPR Rezina	prefix 0-254 022 255-634	Rezina, str. Voluntarilor, 3
22	CPR Orhei	prefix 0-235 022 25-57-85 0-235 5-78-52 (fax)	Orhei, str. Vasile Mahu, 144
23	CPR Călărași	prefix 0-244 022 25-52-14 0-244 2-09-80 0-244 2-03-50 (fax)	Călărași, str. Alexandru cel Bun, 149

24	CPR Ungheni	prefix 0-236 022 25-52-15 0-236 2-29-80 (fax)	Ungheni, str. Națională, 20
25	CPR Nisporeni	prefix 0-264 022 25-52-19 0-264 2-29-80 (fax)	Nisporeni, str. Ioan Vodă, 3
26	CPR Strășeni	prefix 0-237 022 25-52-13 0-237 2-29-80 0-237 2-20-33 (fax)	Strășeni, str. Ștefan cel Mare, 179
27	CPR Criuleni	prefix 0-248 022 25-56-29 0-248 2-03-31 0-248 2-29-80 (fax)	Criuleni, str. 31 august, 62
28	CPR Dubăsari	prefix 0-288 022 25-56-30 0-288 5-52-34 (fax)	com. Ustia
29	CPR Ialoveni	prefix 0-268 022 25-59-04 0-268 2-38-98 (fax)	Ialoveni, str. Grigore Vieru, 24
30	CPR Hîncești	prefix 0-269 022 25-52-11 0-269 2-29-80 0-269 2-28-80 (fax)	Hîncești, str. Mihai Moraru, 93
31	CPR Anenii Noi	prefix 0-265 022 25-53-48 0-265 2-33-34 0-265 2-29-80 (fax)	Anenii Noi, str. Chișinăului, 7
32	CPM Bender	prefix 0-552 0-552 2-14-23 022 25-53-49 (fax)	Bender, str. Dzerjinski, 46
33	CPR Căușeni	prefix 0-243 022 25-59-01 0-243 2-29-80 0-243 2-38-56 (fax)	Căușeni, str. M. Stanciu, 4

34	CPR Cimișlia	prefix 0-241 022 25-54-79 0-241 2-22-02 0-241 2-29-80 (fax)	Cimișlia, str. Vasile Alecsandri, 184
35	CPR Leova	prefix 0-263 022 25-52-18 0-263 2-05-02	Leova, str. Unirii, 4
36	CPR Ștefan Vodă	prefix 0-242 022 25-59-02 0-242 2-29-80 (fax)	Ștefan Vodă, str. 31 august, 6
37	CPR Basarabeasca	prefix 0-297 022 25-59-60 0-297 2-22-02 0-297 2-17-07 (fax)	Basarabeasca, str. Școlii, 38
38	CPR Cantemir	prefix 0-273 0-273 2-29-80 0-273 2-29-68	Cantemir, str. Nicolae Testemițeanu, 3
39	CPR Taraclia	prefix 0-294 022 25-59-06 0-294 2-11-80 (fax)	Taraclia, str. 1 mai, 69
40	CPR Comrat	prefix 0-298 022 25-54-78 0-298 2-57-95 0-298 2-29-80 (fax)	Comrat, str. Tretiakov, 20
41	CPR Ceadîr-Lunga	prefix 0-291 022 25-56-31 0-291 2-10-18 0-291 2-29-80 (fax)	Ceadîr-Lunga, str. Lomonosov, 7
42	CPR Vulcănești	prefix 0-293 022 25-54-77 0-293 2-29-80 (fax) telefonul de încredere: 0-293 2-34-20	Vulcănești, str. Lenin, 100

MINISTERUL MUNCII, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI FAMILIEI

Adresa: str. Vasile Alecsandri, 1, MD-2009, Chișinău, Republica Moldova

Anticamera ministrului

tel.: 022 26-93-01, fax: 022 26-93-10, e-mail: secretariat@mmpsf.gov.md

SECȚIILE DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI PROTECȚIE A FAMILIEI

Anenii Noi 0265 24100

Basarabeasca 0297 22548/22058

Mun. Bălți 0231 23333/21566

Briceni 0247 22548

Cahul 0299 23870

Cantemir 0273 22182

Călărași 0244 20348

Căușeni 0243 22548

Mun. Chișinău 022 22-65-66

- Sect. Botanica 022 53-20-82
- Sect. Buiucani 022 74-28-51
- Sect. Rîșcani 022 24-35-45
- Sect. Centru 022 22-23-60
- Sect. Ciocana 022 34-46-69

Cimișlia 0241 22548

Ceadăr-Lunga 0262 20007

Comrat 0298 24454

Criuleni 0248 22548

Dondușeni 0251 22548

Drochia 0252 23391/24770

Dubăsari 0248 22232

Edineț 0246 22548

Fălești 0259 22548

Florești 0250 20174

Glodeni 0249 25204

Hîncești 0269 22548
Ialoveni 0268 22047
Leova 0263 22548
Nisporeni 0264 22548
Ocnița 0271 22197
Orhei 0235 24223
Rezina 0254 22250
Rîșcani 0256 23987
Sîngerei 0262 24666
Soroca 0230 22548/23499
Strășeni 0237 22548
Șoldănești 0272 22548
Ștefan Vodă 0242 23502/22548
Taraclia 0294 25093/22548
Telenești 0258 22548
Ungheni 0236 22548
Vulcănești 0253 22165/24295

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Adresa: str. Vasile Alecsandri, 2, MD-2009, Chișinău, Republica Moldova

Linia fierbinte: 0 800 71010, 0 22 721010

Secretariat: tel.: 022 268818, fax: 022 738781, office@ms.gov.md

CENTRUL PENTRU DREPTURILE OMULUI DIN REPUBLICA MOLDOVA

Adresa: str. Sfatul Țării, 16, MD-2012, Chișinău, Republica Moldova

Tel.: 022 23-48-00, Fax: 022 22-54-42

Linia fierbinte: 080012222, 080011116

REPREZENTANȚELE CENTRULUI PENTRU DREPTURILE OMULUI:

Bălți, str. Independenței, 1 tel. 0231 28149

Comrat, str. Pobeda, 125, tel. 0298 25105

Cahul, str. Republicii, 6, bir. 415 (sediul Primăriei) tel. 0299 21781

OFICIUL CENTRAL DE PROBAȚIUNE

022 28-09 -99, Șeful Oficiului central de probațiune

022 28-09-09, Șeful adjunct al Oficiului central de probațiune

022 72-18-82, Direcția activitate analitică

022 28-09-76, Direcția monitorizare a activității de probațiune,
serviciul resocializare

022 28-12-89, Serviciul coordonare a pedepselor comunitare

022 72-18-20, Serviciul probațiune juvenilă și prezentențială

022 28-14-80, Direcția resurse umane

022 28-10-44, Direcția economico-financiară

Linia fierbinte: 022 72-18-82, 022 28-09-76

PROCURATURA GENERALĂ A RM

Adresa: str. Bănulescu-Bodoni, 26, mun. Chișinău, Republica Moldova

tel.: 022 21-20-42, 022 21-23-48, 022 22-10-59, 022 22-13-35

www.procuratura.md

Linia fierbinte: 022 27-83-70

Cazuri de corupție: 022 22-31-35 sau 022 22-40-04

Fapte de tortură, tratamente sau pedepse inumane ori degradante:

022 27-94-57 sau 022 27-30-27

Procuratura Anticorupție

022 25-74-07; 022 25-74-08; 022 25-73-98; 022 25-73-99

Procuratura pe transport: 022 27-54-04

Procuratura mun. Chişinău: 022 23-27-84

Procuratura sect. Ciocana: 022 48-90-50

Procuratura sect. Centru: 022 54-45-01

Procuratura sect. Rîşcani: 022 32-37-00

Procuratura sect. Botanica: 022 57-36-55

Procuratura sect. Buiucani: 022 23-34-37

PROCURATURILE RAIONALE

Mun. Bălţi 0-231-63-246

Bender 0-232-28-817

Anenii Noi 0-265-21-177

Basarabeasca 0-297-20-590

Briceni 0-247-93-014

Cahul 0-299-32-784

Cantemir 0-273-23-502

Căuşeni 0-243-23-778

Criuleni 0-248-24-069

Comrat 0-298-26-048

Călăraşi 0-244-21-898

Ceadîr-Lunga 0-291-29-065

Cimişlia 0-241-22-990; 0-241-22-183

Donduşeni 0-251-22-990; 0-251-21-396

Drochia 0-252-20-366

Dubăsari 0-248-55-497; 0-248-55-133

Edineţ 0-246-22-870

Făleşti 0-259-22-490; 0-259-23-541; 0-259-22-543

Floreşti 0-250-25-060

Glodeni 0-249-23-161

Hînceşti 0-269-22-990; 0-269-25-864; 0-269-23-963

Ialoveni 0-268-23-245

Leova 0-263-24-607

Nisporeni 0-264-26-700

Ocnîța 0-271-21-171

Orhei 0-235-33-280

Rezina 0-254-22-990; 0-254-21-555

Rîșcani 0-256-22-990; 0-256-23-235

Sîngerei 0-262-22-990; 0-262-22-360

UTA Găgăuzia 0-298-24-782; 0-298-22-561; 0-298-22-106

Soroca 0-230-94-722

Strășeni 0-237-22-990; 0-237-93-111

Ștefan Vodă 0-242-22-990

Șoldănești 0-272-25-884

Taraclia 0-294-24-996

Telenești 0-258-22-233

Ungheni 0-236-22-367

Vulcănești 0-293-22-990; 0-293-21-609

CENTRUL NAȚIONAL ANTICORUPȚIE

Adresa: bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 198, mun. Chișinău

Adresa electronică: secretariat@cccec.md

Telefon de încredere: 022 25 72 57

Unitatea de gardă: 022 25 72 02

Anticamera: 022 25 72 03; 022 24 47 66

Serviciul relații cu publicul: 022 25 72 38; Fax: 022 29 63 20

Direcția Generală Teritorială Nord (Bălți) 0231 27 052

Direcția Generală Teritorială Sud (Cahul) 0299 21 677

AGENȚIILE PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

Nr.	Birouri	Telefon/Fax	Adresa
1	Anenii Noi	265 23982	str. 31 august nr. 4
2	Basarabasca	267 22505	str. K. Marx nr. 55
3	Briceni	247 22653	str. Independenței nr. 3
4	Cahul	239 22186	str. Ștefan cel Mare nr. 15
5	Cantemir	273 22541	str. Trandafirilor nr. 2
6	Călărași	244 22071	str. M. Eminescu nr. 19
7	Căușeni	243 23055	str. A. Mateevici nr. 9
8	Cimișlia	241 23036	Piața Sf. Maria nr. 7
9	Criuleni	248 21450	str. 31 august nr. 139
10	Dondușeni	251 22489	str. Independenței nr. 25
11	Drochia	252 22782	bd. Independenței nr. 15
12	Dubăsari	248 52369	str. 31 August nr. 139
13	Edineț	246 22779	str. M. Eminescu nr. 24
14	Fălești	259 22262	str. Ștefan cel Mare nr. 50
15	Florești	250 20134	bd. Victoriei nr. 2
16	Glodeni	249 23360	str. Suveranității nr. 4
17	Hîncești	234 23961	str. M. Hîncu nr. 123
18	Ialoveni	268 23452	str. Alexandru cel Bun nr. 49
19	Leova	263 22046	str. Independenței nr. 3
20	Nisporeni	264 23055	str. Suveranității nr. 2
21	Ocnîța	271 23760	str. Independenței nr. 47
22	Orhei	235 21490	str. V. Lupu nr. 36
23	Rezina	254 23173	str. 27 august nr. 1

24	Rîșcani	256 23261	str. 31 august nr. 16
25	Sîngerei	262 25102	str. Independenței nr. 124
26	Soroca	230 22302	str. Independenței nr. 69
27	Strășeni	237 22620	str. M. Eminescu nr. 56
28	Șoldănești	272 22454	str. Păcii nr. 8-a
29	Ștefan Vodă	242 23670	str. Libertății nr. 1
30	Taraclia	274 25382	str. Lenin nr. 167
31	Telenești	258 22795	str. Renașterii nr. 69
32	Ungheni	236 23280	str. Națională nr. 33
33	mun. Chișinău	022 22-44-40	str. M. Varlaam nr. 90
34	mun. Bălți	231 20522	str. Pușkin nr. 16
35	UTA Găgăuzia	238 24433	mun. Comrat, str. Tretiakov nr. 36

BIROURILE DE PROBAȚIUNE

Nr.	Birouri	Telefon/Fax	Adresa
1	Botanica, Chișinău	022 29-49-59 067429235	mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 180, et. 5
2	Buiucani, Chișinău	022 59-33-34 067429238	mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 200, et. 1
3	Centru, Chișinău	022 27-17-89 067429239	mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 73, et. 3
4	Ciocana, Chișinău	022 31-11-24 067429231	mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 1, et. 15
5	Rîșcani, Chișinău	022 43-44-19 067429234	mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 1, et. 15
6	Anenii Noi	0265-2-10-80 067429241	or. Anenii Noi, str. Suvorov, 45
7	Bălți	0231-2-05-74 067429267	mun. Bălți, str. Păcii, 38, et. 4
8	Basarabeasca	0297-2-55-95 067429245	or. Basarabeasca, str. Gării, 126
9	Bender	0265-4-62-80 067429246	r-nul Anenii Noi, s. Varnița, str. Tighina, 64
10	Briceni	0247-2-54-74 067429269	or. Briceni, str. Independenței, 5, et. 3
11	Cahul	0299-2-66-82 067429274	or. Cahul, str. Ioan Vodă cel Cumplit, 71
12	Cantemir	0273-2-28-88 067429258	or. Cantemir, str. Ștefan Vodă, 2
13	Căușeni	0243-2-10-57 067429249	or. Căușeni, str. A.Mateevici, 9, et. 3
14	Călărași	0244 2-08-09 067429247	or. Călărași, str. Ștefan cel Mare, 4

15	Comrat	0298-2-81-33 067429259	mun. Comrat, str. Tretiakov, 42
16	Criuleni	0248-2-02-76 067429243	or. Criuleni, str. 31 August, 70
17	Cimișlia	0241-2-10-15 067429248	or. Cimișlia, str. C. Stamati, 1
18	Ceadăr-Lunga	0291-2-38-66 067429260	or. Ceadăr-Lunga, str. Lenin, 91
19	Dondușeni	0251-2-12-17 067429270	or. Dondușeni, str. 31 August, 19
20	Drochia	0252-2-33-27 067429266	or. Drochia, str. Independenței, 15A
21	Dubăsari	0248-5-55-42 067429250	r. Dubăsari, s. Ustia, str. Ștefan cel Mare, 6
22	Edineț	0246-2-12-55 067429271	or. Edineț, str. O. Cirimpei, 41
23	Fălești	0259-2-42-43 067429272	or. Fălești, str. Ștefan cel Mare, 56
24	Florești	0250-2-20-28 067441136	or. Florești, str. Frunze, 32
25	Glodeni	0249-2-50-74 067441137	or. Glodeni, str. Saharov, 4
26	Hîncești	0269-2-36-87 067429251	or. Hîncești, str. Mihalcea Hîncu, 158
27	Ialoveni	72-39-33 067429244	or. Ialoveni, str. Alexandru cel Bun, 7
28	Leova	0263-2-26-89 067429264	or. Leova, str. Unirii, 22
29	Nisporeni	0264-2-48-97 067429252	or. Nisporeni, str. Suveranității 2, et. 3
30	Ocnița	0271-2-40-08 067441138	or. Ocnița, str. Independenței, 51, et. 6

31	Orhei	0235-2-14-76 067429253	or. Orhei, str. V. Mahu, 160, et. 3
32	Rezina	0254-2-36-27 067429254	or. Rezina, str. Șciusev, 5
33	Rîșcani, Nord	0256-2-29-32 067441139	or. Rîșcani, str. 31 August, 16, et. 2
34	Sîngerei	0262-2-27-79 067441147	or. Sîngerei, str. N.Testemițeanu, 1
35	Soroca	0230-2-37-19 067429265	or. Soroca, str. N.Testemițeanu, 16
36	Strășeni	0237-2-36-81 067429242	or. Strășeni, str. M. Eminescu, 56, et. 2
37	Șoldănești	0272-2-25-59 067429255	or. Șoldănești, str. 31 August, 6, et. 2
38	Ștefan Vodă	0242-2-33-68 067429256	or. Ștefan Vodă, str. Păcii, 5
39	Taraclia	0294 2-57-16 067429261	or. Taraclia, str. Pervomaisc, 73
40	Telenești	0258-2-25-58 067429257	or. Telenești, str. Ștefan cel Mare, 6
41	Ungheni	0236-2-00-48 067429263	or. Ungheni, str. Decebal, 6/4
42	Vulcănești	0293-2-36-99 067429262	or. Vulcănești, str. Gagarin, 32

ANEXĂ**Legea cu privire la petiționare****nr. 190-XIII din 19.07.1994**

(Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 4 din 8.09.1994, art. 47)

Parlamentul Republicii Moldova adoptă prezenta lege.

Art. 1. - Prezenta lege determină modalitatea de examinare a petițiilor cetățenilor Republicii Moldova, adresate organelor de stat, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor (denumite în continuare organe), în scopul asigurării protecției drepturilor și intereselor lor legitime.

Art. 1¹. - Prezenta lege se extinde asupra modului de examinare a petițiilor adresate de organizațiile legal constituite în numele colectivelor pe care le reprezintă.

Art. 2. - Sub incidența prezentei legi cad cetățenii străini și apatrizii, ale căror drepturi și interese legitime au fost lezate pe teritoriul Republicii Moldova.

Art. 3. - (1) Prezenta lege nu se extinde asupra modului de examinare a petițiilor, prevăzut de legislația de procedură penală, de procedură civilă, de procedură de executare, cu privire la contravențiile administrative, precum și de legislația muncii.

(2) Modul de examinare a cererilor privind încălcările drepturilor și libertăților constituționale ale omului se reglementează de legislația cu privire la avocații parlamentari.

Art. 4. - (1) Prin petiție, în sensul prezentei legi, se înțelege orice cerere, reclamație, propunere, sesizare, adresată organelor de resort, inclusiv cererea prealabilă prin care se contestă un act administrativ sau nesoluționarea în termenul stabilit de lege a unei cereri.

(2) Cererea prealabilă se adresează organului emitent. În cazul în care organul emitent are un organ ierarhic superior, cererea prealabilă poate

fi adresată, la alegerea petiționarului, organului emitent sau organului ierarhic superior.

(3) Petiționarul, care nu este satisfăcut de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit un răspuns în termenul stabilit de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă.

Art. 5. - (1) Petiția se depune în scris sau în formă electronică în limba de stat sau într-o altă limbă în conformitate cu Legea cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova.

(2) Petiția în formă electronică trebuie să corespundă cerințelor față de documentul electronic, inclusiv aplicarea semnăturii digitale, în conformitate cu legislația în vigoare.

Art. 6. - Petițiile ce țin de problemele securității naționale, de drepturile și interesele legitime ale unor grupuri largi de cetățeni, ori care conțin propuneri privind modificarea legislației, deciziilor organelor de stat, se adresează Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului și Guvernului.

Art. 7. - (1) Petițiile, în care sînt abordate oricare alte probleme decît cele menționate la art. 6, se adresează organelor sau persoanelor oficiale, de a căror competență nemijlocită ține soluționarea lor.

(2) Petițiile, în care este atacat un act, o decizie, o acțiune ori inacțiune a unui organ administrativ sau persoană oficială, care au lezat drepturile și interesele legitime ale petiționarilor, se adresează organului ierarhic superior de primă instanță.

(3) Petițiile, în care sînt atacate deciziile organizațiilor care nu au organele lor superioare, precum și deciziile executivelor raionale, primăriilor orașelor de subordonare republicană, se adresează instanței de contencios administrativ.

Art. 8. - (1) Petițiile se examinează de către organele corespunzătoare în termen de 30 de zile, iar cele care nu necesită o studiere și examinare suplimentară – fără întârziere sau în termen de 15 zile de la data înregistrării.

(2) În cazuri deosebite, termenul de examinare poate fi prelungit de către conducătorul organului corespunzător cu cel mult o lună, fapt despre care este informat petiționarul.

(3) Cererea prealabilă se examinează de către organul emitent sau ierarhic superior în termen de 30 de zile de la data înregistrării ei, decizia urmînd a fi comunicată de îndată petiționarului.

(4) Petițiile (cererile) prin care se solicită o informație oficială se examinează în termenele stabilite în legislația privind accesul la informație.

Art. 9. - (1) Dacă petiția ține de competența altui organ, ea se expediază acestui organ în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării petiției, fapt despre care este informat petiționarul.

(2) Se interzice remiterea petițiilor organelor sau persoanelor oficiale, acțiunile ori deciziile cărora sînt atacate.

Art. 10. - (1) Petițiile trebuie să fie semnate de autor, indicîndu-se numele, prenumele și domiciliul. Petițiile în formă electronică conțin informații privind numele, prenumele, domiciliul și adresa electronică a petiționarului.

(2) Petițiile ce nu întrunesc condițiile prevăzute la alin. (1) se consideră anonime și nu se examinează. Fac excepție petițiile ce conțin informații referitoare la securitatea națională sau ordinea publică, care se remit spre examinare organelor competente.

Art. 11. - Petiționarul are dreptul:

a) să expună personal argumente organului sau persoanei oficiale care examinează petiția;

b) să beneficieze de serviciile avocatului;

c) să prezinte organului sau persoanei oficiale care efectuează examinarea materiale suplimentare ori să solicite organului sau persoanei oficiale de a cere aceste materiale;

d) să ia cunoștință de materialele examinării;

- e) să primească răspuns în scris, oral sau în formă electronică despre rezultatele examinării;
- f) să ceară repararea pagubei în modul stabilit de legislație.

Art. 12. - (1) Organul sau persoana oficială cărora le-au fost adresate petițiile sînt obligate:

- a) să examineze petițiile, inclusiv cererile prealabile, în termenul stabilit de lege;
- b) să asigure restabilirea drepturilor lezate și recuperarea, în condițiile legii, a prejudiciului cauzat;
- c) să asigure executarea deciziilor adoptate în urma examinării petițiilor.

(2) Organul emitent este în drept să respingă cererea prealabilă sau să o accepte și, după caz, să anuleze sau să modifice actul administrativ.

(3) Organul ierarhic superior este în drept să respingă cererea prealabilă sau să o accepte și să anuleze actul administrativ, în întregime sau în parte, să oblige organul ierarhic inferior să repună în drepturi persoana respectivă ori, după caz, să anuleze actul administrativ emis cu acordul său.

Art. 13. - (1) În procesul examinării petiției nu se admite divulgarea informațiilor privind viața personală a petiționarului contra voinței lui sau a altor informații, dacă acestea lezează drepturile și interesele lui legitime, precum și a informațiilor ce constituie secrete de stat.

(2) Nu se admite elucidarea unor informații privind personalitatea petiționarului, dacă acestea nu se referă la conținutul petiției.

Art. 14. - (1) Rezultatul examinării se aduce la cunoștință petiționarului în scris sau în formă electronică, iar cu consimțămîntul lui - oral.

(2) Răspunsul trebuie să fie bazat pe materialele examinării și să conțină trimiteri la legislație.

Art. 15. - În cazul cînd cerințele expuse în petiție sînt recunoscute legale, organul sau persoana oficială, care au adoptat decizia despre satisfacere-

rea lor, sînt obligate să ia măsuri în vederea compensării prejudiciilor materiale, în condițiile legii, să soluționeze problema responsabilității persoanelor vinovate de încălcarea legii.

Art. 16. - (1) Petiționarii, care consideră că drepturile lor sînt lezate și nu sînt de acord cu deciziile organului sau persoanei oficiale care a examinat petiția, au dreptul de a se adresa în instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei, dacă, conform legii, se adresează direct în instanță, sau de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă, sau, în caz dacă în intervalul menționat nu au primit răspuns - din ziua cînd trebuiau să-l primească.

(2) Petiționarul depune în instanța de contencios administrativ, concomitent cu cererea, și răspunsul organului sau persoanei oficiale, care i-a refuzat restabilirea dreptului.

(3) În cazul cînd petiționarul nu a primit niciun răspuns în termenele stabilite, el va menționa acest fapt în cererea depusă, iar instanța de contencios administrativ va cere răspunsul respectiv.

(4) Instanța de contencios administrativ examinează cererea conform prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Art. 17. - Încălcarea ordinii oficial stabilite de organizare a lucrului cu petițiile, precum și a evidenței sau păstrării lor de către persoanele special desemnate pentru aceasta, atrage după sine răspunderea disciplinară. În lipsa persoanelor indicate, răspunderea disciplinară o poartă conducătorul organului respectiv.

Art. 18. - Refuzul neîntemeiat de a examina petiția sau tărgănarea examinării ei, adoptarea unor decizii ce contravin legislației, divulgarea informațiilor privind viața personală a petiționarului contra voinței lui atrage după sine răspundere administrativă.

Art. 19. - Persecutarea petiționarului în legătură cu înaintarea petiției ori cu exprimarea unor aprecieri critice ce se conțin în ea, precum și acțiunile prevăzute la art. 18, dacă acestea au fost însoțite de abuz de

putere sau abuz de serviciu, exces de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu, de atitudine neglijentă față de îndatoririle sale din partea persoanelor cu funcții de răspundere, în urma cărora au fost prejudiciate considerabil drepturile petiționarului, interesele de stat și obștești atrage după sine răspundere penală.

Art. 20. - Petițiile adresate a doua oară, care nu conțin argumente ori informații noi, nu se reexaminează, fapt despre care este informat în scris sau în formă electronică petiționarul.

Art. 21. - (1) Persoanele de stat de rang superior primesc petiționarii în audiență în modul stabilit de ele, dar nu mai rar de o dată pe lună.

(2) Conducătorii de ministere și departamente organizează primirea petiționarilor nu mai rar de două ori pe lună, iar conducătorii organelor de autoadministrare locală, întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor - nu mai rar de o dată pe săptămîină.

Art. 22. - Lucrările de secretariat privind examinarea petițiilor în organe se efectuează în modul stabilit de Guvern.

Art. 23. - Organizarea și controlul asupra lucrului cu petițiile revin organelor de autoadministrare locală, Guvernului și Parlamentului.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Mircea SNEGUR

Chișinău, 19 iulie 1994.

Nr. 190-XIII